

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 14P/21/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2223200622
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jakubová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2023:2223200622.1

Uznesenie

Okresný súd Dunajská Streda v mimosporovej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1/ H. Z., H.. XX.XX.XXXX, C. Z. N. Z., 2/ H. Z., H.. XX.XX.XXXX, C. Z. N. Z., deti rodičov - matka: B. E., H.. XX.XX.XXXX, Z. N. Z., otec: R. Z., H.. XX.XX.XXXX, C. Z. N. Z., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda o nariadenie neodkladného opatrenia a o nariadenie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje sa neodkladné opatrenie v nasledovnom znení:

„Súd dočasne odníma maloleté deti: 1/ H. Z., H.. XX.XX.XXXX, 2/ H. Z.K., H.. XX.XX.XXXX, z osobnej starostlivosti ich rodičov a dočasne ich umiestňuje do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, ktorý bude vykonávaný v Centre pre deti a rodiny Dunajská Streda, Nezábudková 474/3, 929 01 Dunajská Streda, a to od 02.03.2023 najdlhšie na šesť mesiacov.

Rodičia maloletých detí sú povinní dočasne odovzdať maloleté deti do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Dunajská Streda, a to dňom 02.03.2023.“

II. Súd ustanovuje Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda za kolízneho opatrovníka pre maloleté deti: 1/ H. Z., H.. XX.XX.XXXX, 2/ H. Z., H.. XX.XX.XXXX, na zastupovanie maloletých detí v tomto konaní.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda sa svojím návrhom zo dňa 21.02.2023 domáha, aby tunajší súd neodkladným opatrením dočasne umiestnil vyššie uvedené maloleté deti do Centra pre deti a rodiny Dunajská Streda, zároveň, aby maloletým deťom nariadil aj výchovné opatrenie - pobyt v zariadení najdlhšie na 6 mesiacov na účely zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí.

2. Navrhovateľ vo svojom návrhu zo dňa 21.02.2023 uviedol, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu matky a otca; matka má aj ďalšie dve maloleté deti, ktoré sú zverené neodkladným opatrením do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov zo strany otca, pričom matka platí výživné vo výške 100,00 € mesačne, otec má taktiež dve ďalšie maloleté deti, ktoré sú súdom zverené do osobnej starostlivosti ich matky, pričom otec platí výživné vo výške 160,00 € mesačne. Rodičia maloletých detí nemajú dostatočné rodičovské zručnosti, aby vedeli primerane reagovať na základné potreby detí. T. č. nemajú zabezpečené bývanie, v uplynulom období sa rodina viac krát sťahovala, nakoľko majú neustále konflikty s nájomníkmi, kde práve bývajú. Rodičia už boli viac krát upozornení, že daný životný štýl nie je vhodný pre maloleté deti a môže to mať nepriaznivý vplyv na ich vývoj. Pre deti nemajú zabezpečenú stravu, vhodné ošatenie, stabilné bývanie, a to napriek tomu, že dostávajú pravidelnú humanitárnu pomoc (potraviny, ošatenie, nábytok atď.). Otec už roky nepracuje, mal len príležitostné práce, nakoľko je veľmi konfliktný typ. Rodičia výživné na svoje ďalšie deti neplatia,

pravidelné lekárske prehliadky s maloletými absolvovali iba na nátlak orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, na rodičov bol podaný aj podnet na začatie trestného stíhania vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu porušovania domovej slobody a údajnej krádeže. Rodina je zaradená do programu na vykonávanie ambulantného výchovného opatrenia terénnej sociálnej práce v CDR Dunajská Streda, ktorého cieľom bola edukácia rodičov ohľadom starostlivosti o deti, rozvoj a obnova kompetencií rodičov v starostlivosti o deti so zameraním sa na predchádzanie, zmiernenie alebo eliminovanie príčin ohrozenia detí v prirodzenom rodinnom prostredí.

3. Maloleté deti boli v minulosti neodkladným opatrením umiestnené v CDR Bernolákovo (v konaní sp. zn. 10PPOm/2/2021), následne boli v rámci sanácie zverené do náhradnej osobnej starostlivosti sestry matky (v konaní sp. zn. 7P/36/2021). S rodinou naďalej spolupracoval aj úrad, aj spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar so sídlom v Bratislave. V rámci projektu „Dostupné sociálne nájomné bývanie“ bol rodičom sprostredkovaný prenájom bývania, do ktorého bytu sa nasťahovali začiatkom decembra 2021. Keďže mali rodičia zabezpečené dôstojné bývanie, matka za pomoci úradu podala návrh na zmenu zverenia maloletých detí, pričom rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 5P/77/2021-31 zo dňa 02.02.2022 boli maloleté deti zverené do starostlivosti matky. Rodičia však nespupracovali s organizáciou, nájomné neplatili, preto organizácia ukončila spoluprácu s rodinou, tým pádom sa znovu ocitli bez bývania. Dňa 02.06.2022 orgán zabezpečil umiestnenie matky s deťmi do zariadenia núdzového bývania pre ženy - Jozefínium Dolná Krupá, v zariadení však boli 4 dni, keďže matka bola nespokojná a podpísala zrušenie zmluvy o pobyte v krízovom centre. Následne matka kontaktovala orgán, že odchádzajú zo zariadenia a majú zabezpečené prechodné bývanie v obci N. F.. V danom podnájme bývali vo veľmi skromných podmienkach, ktorý navyše stratili dňa 20.02.2023, a to z dôvodu predaja nehnuteľnosti vlastníkom. Rodina sa teda ocitla bez bývania, lehotu na opustenie nehnuteľnosti im vlastník predĺžil do 02.03.2023. Rodičia nedokážu zabezpečiť pre maloleté deti trvalé bezpečné prostredie pre zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin, preto je v ich najlepšom záujme zastabilizovať ich a zabezpečiť im podmienky pre ich zdravý a pokojný vývin; osobu, ktorá by bola ochotná alebo schopná sa o deti postarať, sa úradu nepodarilo v rámci blízkej i širšej rodiny zabezpečiť.

4. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhujú dočasné umiestnenie maloletých detí do CDR Dunajská Streda, kde majú zabezpečené miesto, a nariadenie výchovného opatrenia - pobytu v zariadení najdlhšie na 6 mesiacov za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí, a to od 02.03.2023, ktorý je predpokladaným termínom umiestnenia; po umiestnení detí do zariadenia sa uskutoční rodinná konferencia za účelom uloženia úloh pre rodinu a zúčastnené subjekty za účelom skvalitnenia poskytovania starostlivosti pre rodinu a maloleté dieťa, pričom po uplynutí 6 mesačného výchovného opatrenia sa vyhodnotí reálna potreba nariadenia ústavnej starostlivosti, ktoré sa poskytne pre účely súdneho rozhodnutia. Ako prílohy návrhu predložil orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately kópie rodných listov maloletých detí a mailového oznámenia organizácie Úsmev ako dar o zámere na ukončenie spolupráce s rodinou, adresovaného orgánu.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 C.s.p. v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúchu a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

10. Podľa § 360 ods. 1 C.m.p. neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

11. Podľa § 367 ods. 1 C.m.p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

12. Podľa § 367 ods. 2 C.m.p. ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

13. Podľa § 367 ods. 3 C.m.p. o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

14. Podľa § 367 ods. 4 C.m.p. uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

15. Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

16. Podľa § 31 ods. 2 zákona o rodine žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom, v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

17. Podľa § 31 ods. 4 zákona o rodine na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

18. Neodkladné opatrenie je procesný inštitút, ktorého účelom je neodkladne upraviť pomery účastníkov konania, ak je to potrebné. Možno ho nariadiť, keď sú osvedčené aspoň základné skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov, nakoľko pred rozhodnutím súdu o neodkladnom opatrení nie je z dôvodu krátkosti času priestor pre vykonanie dokazovania v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, pričom zároveň nesmú existovať vážnejšie pochybnosti o potrebe tejto úpravy. Rozsah dokazovania je zúžený vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia. Dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia musí existovať v čase, keď o neodkladnom opatrení súd rozhoduje.

19. V súvislosti s rozhodovaním o neodkladných opatreniach v konaní starostlivosti o maloleté deti je potrebné uviesť, že zmyslom právnej úpravy formou neodkladného opatrenia v uvedených konaniach je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia. Inštitút neodkladného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove dieťaťa, ktoré je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Neodkladným opatrením súd aj z úradnej povinnosti (bez návrhu) môže odovzdať dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho určí súd. Obsah tohto neodkladného opatrenia súvisí s otázkou výchovy maloletého dieťaťa. Výchova maloletého dieťaťa je inštitútom rodinného práva, ktorý má v zákone o rodine normatívne vyjadrenie. To neplatí o pojme starostlivosť o dieťa. Starostlivosť, ktorá môže byť obsahom neodkladného opatrenia je inštitútom procesného práva. Jeho úprava obsahuje provizórnosť ako pojmový znak neodkladných opatrení. Preto odovzdanie maloletého dieťaťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo osobe, ktorú určí súd, je v skutočnosti faktické opatrenie, ktoré v zásade neovplyvňuje otázku budúcej výchovy.

20. Po oboznámení sa s návrhom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda a s listinnými dôkazmi založenými v spise, dospel tunajší súd k záveru, že aktuálne pomery maloletých detí vyžadujú okamžitú úpravu, a to dočasným odňatím maloletých z ich súčasného výchovného prostredia. Z podaného návrhu a jeho príloh, ako aj z obsahu doterajších súdnych konaní vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti, vyplýva, že rodičia už dlhodobo nedisponujú dostatočnými rodičovskými zručnosťami

a nevedia deťom zabezpečiť trvalé bezpečné prostredie pre ich zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin, a to ani napriek poskytovanej pomoci (aj humanitárnej), v dôsledku čoho už boli deti najskôr umiestnené v ústavnej starostlivosti CDR Bernolákovo, následne však boli zverené aj do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby, než rodičov. Po zabezpečení adekvátneho bývania zo strany organizácie Úsmev ako dar boli maloleté deti zverené späť do osobnej starostlivosti matky, avšak z dôvodu neposkytovania súčinnosti organizácia ukončila spoluprácu s rodinou, teda rodina sa opätovne ocitla bez bývania; odvtedy už rodina vystriedala dve bývania. Z návrhu ďalej vyplýva, že rodina s deťmi bude odo dňa 02.03.2023 vystaňovaná z posledného ich podnájmu, v ktorom doteraz bývali, pričom rodičia maloletých detí nie sú schopní im zabezpečiť iné bývanie. Z uvedených skutočností je teda daný naliehavý záujem na dočasnom umiestnení maloletých detí do ústavného zariadenia (iná vhodná osoba na zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti z ich rodinného prostredia nebola orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately nájdená), a to aby mali maloleté deti zabezpečené základné životné potreby akými sú strava, ošatenie alebo vykurované obydlie v zimnom období. Keďže pre potreby zabezpečenia náležitej ochrany maloletých detí je žiaduce dočasne umiestniť deti do ústavnej starostlivosti, tunajší súd vyhovel podanému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu, nakoľko súčasné rodinné a sociálne podmienky nie sú vhodné pre maloletých a ohrozujú ich ďalší zdravý sociálny, fyzický a psychický vývin; trvanie dočasného umiestnenia maloletých detí do starostlivosti určeného zariadenia tunajší súd v zmysle ustanovenia § 367 ods. 2 C.m.p. obmedzil najdlhšie na šesť mesiacov. Rodičia sú povinní odovzdať maloleté deti do starostlivosti určeného zariadenia určeným dňom.

21. Ak ide o právny úkon medzi deťmi samými alebo o právny úkon medzi i len jedným z detí a hoci i len jedným z rodičov, nemôže dieťa zastupovať ani jeden z rodičov; preto treba dieťaťu ustanoviť podľa ustanovenia § 31 ods. 2 zákona o rodine opatrovníka. To isté platí, ak ide o konanie pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci. Tunajší súd na základe uvedeného dôvodu rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozhodnutia a ustanovil vyššie uvedeným maloletým deťom, ako účastníkom konania, za kolízneho opatrovníka v tomto konaní príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Poučenie:

Proti výroku I. tohto uznesenia je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súd, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Proti výroku II. tohto uznesenia odvolanie nie je prípustné.

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Toto rozhodnutie je vykonateľné v časti nariadeného neodkladného opatrenia (výrok I.) vyhotovením.